

Kaj reči na koncu

Krivično je, da moram pri svojih poznih letih pisati spominski članek za mlajšega in močnejšega. Bil je najboljši alpinistični smučar, če se sme in more tako primerjati pestrosti tega drznega početja. Everest ga je povzdignil prav na vrh.

Jezerske gore so bile tudi moj teren in spomnim se svetlolasiš otrok Andreja Karničarja, oskrbnika Češke koč, kako so se podili po njeni okolici in skalah. Veliko pozneje sem rekel Davu, da smo imeli srečo, ker smo lahko plezali v stenah Dolgega hrbta še pred njegovim rojstvom, sicer nam ne bi nič ostalo.

Z Davom me vežejo spomini na vso njegovo alpinistično in smučarsko pot, čeprav ne v loku, temveč po kosih. Najprej je bil uspešen v tekmovalnem smučanju, potem pa v alpinizmu in strmih spustih. Pogled nazaj sicer kaže le vrhove, a vmes je bilo veliko dolin. To razgibano "gorsko verigo" kariere povezujeta neizmerna volja in ljubezen do gora. Kdor ga je pogledal v oči, je to moral videti. Tudi ovire je odrival kot palice slalomskih vrat. Zato je bilo najino razmerje prav pestro, od popolne usklajenosti in sodelovanja do hoje po robu, a nikoli čez, nikoli čez osebno naklonjenost. Alpinizem je več kot prijateljstvo, je bratstvo v orožju. Ker je vanj prišel iz tekmovalnega smučanja, se brezkompromisnosti ni nikoli znebil. Če je "zgrešil vratca", je šel domov.

Prvič se mi je skupaj z bratom Luko himalajsko (domače in evropske gore bom izpustil) pojavil pri odpravi Vlaste Kunaver na Nanga Parbat leta 1989. Šlo je za formalno podporo PZS in za pokroviteljstvo

Elana; mislim, da smo jim izvlekli štiri letalske vozovnice. Zares ga je pa PZS vključila šele v odpravo na K2 leta 1993, kjer je v snežnem metežu visoko zgoraj pustil smuči, a jih naslednjič v globokem snegu ni več našel.

Drugič je skupaj z bratom Drejcem sijajno izkoristil možnost pri odpravi Anapurna '95. Bila sta prva, ki sta uspešno presmučala vso smer od vrha do baznega tabora. Uspeh je bil toliko odmevnejši, ker je šlo hkrati za zadnji osematisočak od štirinajstih, ki jih je osvojila Slovenija. Ob tem uspehu mi je ostalo posebej v

Davo ob stoletnici Češke koč

Foto: Drejc Karničar

Davo je nosil brata Drejca, ko zaradi pomrznjenih prstov na nogah ni mogel hoditi.

Foto: Tone Škarja

spominu, kako je v baznem taboru na hrbtu prenašal brata od šotora do stranišča in jedilnice, ko ta zaradi omrzlin ni mogel hoditi. Z letališča smo morali kar naravnost na veličasten sprejem na Jezersko. Bila sta junaka doline in sta še zdaj.

Logično, da so ambicije zrasle in že naslednje leto – jeseni 1996 – smo se prav za njegov poskus utaborili v bazi, 6450 m, pod severno steno Everesta. Jesen je bila suha, pobočja ledena in skoraj kopna, na višini 8200 metrov pa je Dava zajelo neurje in komaj je odnesel celo kožo, pa ne popolnoma: pomrznile so mu roke in v bazi smo mu prstanec zadnji hip rešili tako, da smo prežagali poročni prstan, saj ga z napihnjene prsta ni bilo mogoče več sneti. To je bil uničujoč vihar, ki je v bližini vrha pobral devet življenj. Če bi Davo lahko nadaljeval, bi bil ob svoji trmi najbrž tudi on ob življenje. Kakih deset dni pozneje je Hans Kammerlander sicer odsmučal z vrha, a potem večino smeri sestopal

alpinistično, z derezami in cepinom, torej "peš".

Leta 1998 je bil član odprave na Daulagiri, nekaj časa gonilna sila, potem pa je moral zaradi težav s srcem domov. Ker sam poznam aritmijo, vem, kako srce bije v prazno, brez zadostnega krvnega obtoka, in nena doma več "ne gre".

Odprava Everest 2000 je v času priprav in do odhoda iz Katmanduja tekla v okviru PZS, vendar z denarjem pokroviteljev. Od tam naprej jo je formalno vzel v roke glavni pokrovitelj (o tem več v knjigi *Po svoji sledi*). Davo je uspešno presmučal vso klasično smer od vrha, 8848 m, čez Južno sedlo in Ledeni slap do baze na višini 5350 metrov. To je bil prvi uspešni smučarski spust z najvišje gore sveta. Uspeh odprave so dopolnili še štirje člani v vzponom na vrh.

Na Čo Oju, 2001, se mu je zgodilo podobno kot na Daulagiriju. Po pretirano hitrem enodnevem vzponu po dvodnevni etapi, dolgi trideset kilometrov s

Prvi jezerski osemtisočak – Anapurna

Carlosova kamera kljub strahotnemu mrazu steče in Davo se kot na ukaz spusti po pobočju navzdol. Z napetostjo in strahom spremljam bratovo početje, ko se v lepih zavojih spušča proti ozebniku. Grem. Previdno zdrsim prvih nekaj metrov mimo Carlosa, ki še kar naprej snema. Skorja, led, mehke noge, utrujenost, višina in ravnotežje so kratka in jasna opozorila, ki me prešinejo, ko odpiram zgornjo smučko za prvi plužni prestop za prehod čez vpadnico. Prvi zavoj je uspel! Previdno naprej popolnoma zbran vsak meter, vsak decimeter. Ne morem več – stooop! Naslonjen na palice lovim zrak in opazujem

Brata Drejc in Davo
Karničar po spustu z
Anapurne
Arhiv Damijana
Meška

Dava, ki nekaj metrov pod mano počne isto. Nekaj težav imava z nepredvidljivim skorjastim snegom, sicer pa nama gre presenetljivo dobro. Davo nadaljuje z nekaj zavoji, in ko se ustavi, se previdno poženem za njim. Ozebnik k sreči vsaj v zgornjem delu premore nekaj mehkega in uporabnega snega. Zadnji metri so popolnoma goli, izhod in začetek prečke na odprto pobočje pa sta skoraj ledena. Posebne Elanove smuči so se za zdaj zelo dobro obnesle, ta del pa bo za naju in za opremo odločilni preizkus.

Ko je Davo že daleč na "varnem", se tudi sam lotim prvega nevarnega dela. Po nekaj previdnih zavojih na ne preveč ravni podlagi se odločim za prečenje in kar z veliko hitrostjo "prerefetam" daleč na desno pod Vzhodni vrh Anapurne.

Po dolgih dnevih garanja in skrbi sem prvič občutil olajšanje in sprostitev. V prekrasnih dolgih zavojih sva suvereno obvladovala pobočje nad našim zadnjim taborom in se mu vsa nasmejana tudi približala. Za nama sta bila vrh in najpomembnejši del spusta. Upravičeno sva se zadovoljna sama s sabo zavalila v vroč šotorček in v trenutku za nekaj minut tudi zadremala. Sonce je tudi na višini 7500 metrov dobivalo vedno večjo moč, in če sva hotela še isti dan varno prismočati do dna, sva morala kar kmalu nadaljevati spust. Težko je opisati, s kakšno muko in naporom sva vstala in si nataknila smuči. Na smrt utrujen, zaspán in ves mehak sem se na vročem soncu le s težavo pognal navzdol, v nove zavoje. ●

Davo z ženo Petro Arhiv Drejca Karničarja

tisoč sto višinskih metrov od motorske do alpinistične baze, 5700 m, se skupaj z dirkaškim sopotnikom kar nista mogla več pobrati. Po tednu ali dveh je Davo odpravo zapustil. Vegetirati pri pomožnih delih pač ni zmogel; ali vse ali nič.

Od Everesta 2000 naprej je do leta 2006 "opravil" z najvišjimi vrhovi vseh sedmih celin, kjer ga je večino spremljal Franc Oderlap. Njuna skupna zgodba se je žal končala leta 2009 pod Manaslujem, ki naj bi bil preizkus za naslednji naskok na K2. Zvestega Franca je smrtno poškodovale padajoči led, Dava pa je ta

izguba globoko prizadela. Od takrat naprej sam nisem več verjel v uspeh njegovega načrta. Leta, širje nje družine, občasne težave z zdravjem, ki sem jim bil priča, in skrb za preživetje so obrusili nekdanjo ostrino in zadnji poskus na K2 leta 2017 ga je odvrnil od nadaljevanja. Za razliko od marsikoga ga to ni prizadelo, celo hvaležen je bil za prijazen namig usode.

Zelo je odprl svojo dušo s knjigo *Alpinizem, samoljubje, ljubezen*, nekaj tudi z *Z Everesta*. Bil je pa zrel še za katero, za nekakšen *Magistrale*, a ga bo moral napisati kdo drug.

Malo pred odhodom v Karakorum sem na Jezersko peljal starejši zakonski par, ker sta si "strašno želela spoznati Karničarja v živo", kot sta rekla. Bila sta presenečena nad njegovo prijaznostjo, odkritostjo, delavnostjo, nezvezdniško skromnostjo in nad časom, ki si ga je vzel zanju. Še več bi si ga, če ne bi hitel po otroke.

Kaj na koncu reči o vseh dejanjih, preživetih nevarnostih in tudi o usodnem drevesu? Ali je res vse naše? Ali smo res sami kreatorji svojih uspehov, medtem ko le neuspehe in nesreče pripisujemo usodi?

Mirno počivaj, Davo! ●

Tone Škarja

Prispevek Toneta Škarje je bil 17. septembra 2019 objavljen na spletni strani časopisa Delo. Objavljamo ga z dovoljenjem avtorja in časopisne hiše.

Denali 2019
Foto: Rožle Bregar

